

КІЭлЭЦЦЫКІУ ІыгъыпІитІу джыри ашЫ

Адыгеим и Лышъхъэу Къумпыл Мурат Мыекъопэ районымкэ къутырэу Краснэ Улькэмрэ Шэуджэн районымкэ къутырэу Тихоновыимрэ ащаублэгъэ кіэлэцьыкъу Ыыгъыпітіумэ яшын зэрэкіорэр ыуплъэкүгъ.

Адыгейим и Лышхъэ муниципальне пащхэм пшъэръль афишыгъ ахъщэм игъефедэнре юфшэнхэр зэрэклохэрэм иде-гъугъэрэ анаэ атырагъетынэу. Джаш фэдэу псэуальхэм яшын ипальэм аухынэу афиғъэптигъ.

ИПАЦЫМ аухынду ағыл болыпта. Гүшіләм пae, күтүрэу Краснэ Улькәм кіләләцүкүлү 150-рәзычыләфшт ыңғылпәү щашырәр тығъегъазэм аухынену раҳу-хъагъ. Джырәкі әдепкъхэм япхыгъе һофшәнхэр ағъәцак!әх. Программәу «Күаджәхэм ях-хъоныгъ» зыфиорәм төгъәлсы-хъагъеу ар ашы. Кіләләцүкүлү ыңғылпәм сомә миллион 212-рә фәдиз пәүхъашт. Күтүрәу Краснэ Улькәм щашырәм амал кытышт кіләләцүкүлүхәу джыри еджап!әм мыклохэрәм ильесы-бэрә ыңғылпәм чып!ә зәрәща-мыгъотыштыгъем илоғыгъо зәшіхоягъе хұннымкә.

Сурэхэр А. Гусевым тырихыгъэх

коммуникациехэм ауж ихьгайхэй. Зэхэубытагъэй сомэ миллиони 172-рэ пстэумкіи псэуальз төгшчилж, зама-псүмхэй алаа

шъхъафэу сомэ миллион 11
къыхагъэкыгъ.

Адыгейм и Лышъхъэ унашъхъам едухъпъа Йоғышанхэр псын-

кіәү аухынхәу ықілі графикым
диштәу тоғхәр клонхәу пшъэ-
рыль афишылыгь. Ильәсәү кы-
хаштым иғъатхә күтүрүм

шыпсэүрэ кіләләцыкүхәм ыкін ашт кынапблагъе псэупләхәм ясабыйхәр кіләләцыкүл ыгын-
плем ащэнхәм иамал яшт.

«Зэкіл псууальеу лъэнкъ проектихэмр къэралыгъо программэхэмрэ къыдалтытэхэрэр ишIатъэм ухыгъэнхэ ыкIи шапхъеу ѢыIэхэм адийштэнхэ фае. Къуджэхэм ѢыIэкIэ Іэрыфэгъу цIыфхэм щагъотынным, социальниэ фэIо-фашихэр зэришыкIагъэм дишитэу Ѣытынхэм ар афIоры-шIэнцт. Арышъ, исэолъапхъэхэр нахь лъапIэ мэхъухэми, IофиIэнэу итхъухъагъэхэр дгъэцкIэнцтых. Аиц пае ахъщэ тедзэ къыхэдгъэ-кIыгъ», — къыIуагъ КъумпIыл Мурат.

АР-м и Лышъхъэ ипресс-къулыкъу

Псауныгъэм игъэпытэн фэлэжьэшт псэуаль

Адыгейм и Пышъхъэу Къумпыл Мурат селоу Красногвардейскэм щырагъэжъэгъэ физкультурэ-спорт комплексым ишын зэрэкйорэм зыщигъэзгээз. Лъэпкъ проектэу «Демографием» тэгээпсыхаагъэу ар ашы.

Красногвардейскэ районым ипащэй Гүбжээкъо Темур кызыэриуагъэмкэ, псэуальэр аухыгъях пломи хьушт, спорт лэмэ-псымэхэр къащэфыгъэх. Мазэкъе къэнэгъэ ювшлэнхэр аухынхэшь, а псэуальэр атлупшынэу мэгугъэх.

Квадрат метрэ 2200-рэ хүрэ унэм джэгуплэ зал зэтэгээпсыхыагаар, нэбгүйрэ 220-м ательяртэгээр трибуунэхэр, джащ фэдэу тренажернэ зал, зызыгатлэкыцт, зызыгьэпсцыцт ыкы администривнэ унэхэр хэтыштых.

Адыгейим и Лышъхэ анаэ тыраригъэдзаг аш къыпэулыч чыпшэр нахъ апъакъэрлэн чынг-къэпъаъхэр шапъа-

тысихъан зэрэфаем. Аш даkлоу ма-
шинэхэр зыдэштыштхэ чыпIэхэр кын-
дальтыэнхэу, урамхэр къезыгъэнэфы-
штхэр апальхъанхэу ариlyагь.

«Спортым фытегъэнсыхъэгъэ унэр районым исхэм аицыххэр амал зериIэкIэ нахьыбэу спортым пышэгъэнхэм фэлэжьэн, лъэгэпIэ зэфэшьхяафхэм адиштэрэ зэнэкьюкъухэр зыщизэха-щэнх альэкIыщт чынIэу хъун фае. Арышь, цыфхэмкIэ щин-гъончъэу ар иштыным, спор-

Сүрэхэр А. Гусевым тырихыгъэх.

*тым пылъынхэмк! Э амалхэр ягъэгъотыгъэнхэм япхыгъэхэр зэк! Э кыдалтытагъэх», — кыйи
Іуагъ КъумпЫыл Мурат.*

Адыгейим и Лышхъэ къызэрехигъэшыгъэмкэ, лъэпкъ проектхэмрэ къэралыгъо программэхэмрэ яшуағъэкІ республикэм социальне мэхъанэ зиэ

зы проекти кыышызетырагъеуцуагъэп, спорт инфраструктурэм зөгъэушъомбгу-гъэнимкіэ ىофшінэир лъэкlyатэ. Щы-лъекл-псэукіэ тэрэзым рыгъозэрэ цыифхэр нахыбыз хүунхэм, спортым пыщаагъэхэм япчыагъэ хэхъоным ыккі гъехъэгъаклехэр

**ПСЭУАЛЬЭМ КЫЫТЫШТ.
АР-м и Лышъхэ
ипресс-күлүкъу**

Джыри нэбгырэ **50** ащаgъ

Частичнэ мобилизацием хэфагъэхэу нэбгырэ 50 Мыекъопэ дзэ бригадэм тхъаумасфэм ашагь

Мызыгъэгум къаугъоигъэхэр водитель сэнхэят зиlэхэр ары. Ахэр бригадэм зыщагъэхъязырхэрэм ыүж хэушхъяфыкыгъэ дээ операциер зыщыкөрэ чынпэхэм ашштых.

Дээ комиссариатэу мобилизацием хэфагъэхэр зыщаугьоигъэхэм ахэм ягупсэхэм анэмык!эу динлэжхэр, ветеран ыкки патриотической организации зэфешьхафхэм ялтыклохэр къеклон!эгъягъэх. АР-м и Лышихъэ ыц!ек!э дээклон!хэм закынтигъэзаг Къэралыгъо Советын – Хасэм и Тхъаматэ игуадзэу, Урсынэм и Лычкужъау Гэй Эдуард

— Адыгейм хэгъэгум иухъумакхом сыйдигьоки шъхъэкіэфногъэшхо щафашы. Тичыпэгъоу, дээ къулыкүм щыңэу, къэралыгъом ыпащхъэ пишъэрыльеу ялехэр лыблэнагъэ хэлъеу зыгъэцеклагъэхэм я Родинэ цыкly арагушхо. — къулыгъ Цай Эдуард.

Аш ыүжум мобилизацием хэфагъэрхэм зыщчыгыещтхэ дэзюхэр, зытейтэйсхьа щтхэ алырэгүй цыкликхэр, хэшшь щазмэ фабэхэр, плащикхэр, радиостанциехэр ыкли газкэл юф зышэрэ хъакухэр аратыгъэх. Ахэр АР-м и Лышихъэ пшъэрыйль афишыгъэу «Единэ Россиим» и Адыгэ шьольтыр къутамэрэ бизнесым пыльхэм ашыщхэмрэ ялэпилэгъукэ къащэфигъэх. Нэмийкэу ящыкэлгэштхэр дээ частым къащаратыгъэх.

Іофхъэбзэ тедзэхэр агъэнэфагъэх

Адыгеим и Лышъхъэу Къумпъыл Мурат Адыгэ Республикаем мобилизациемкэ икомиссие изэхэсыгьо тыгъусаэ зэрищагь. Урысъем и Президент и Указэу частичнэ мобилизацием игъэцэклэн, джащ фэдэу аш кыхиубытэхэрэмрэ ежь яштоигъоныгъекэ дащихэрэмрэ Иэпылэгъу тедзэ ятыгъэнымкэ тофтьхъабзэхэм щатегущылагъэх.

Адыгэ Республикаем идээ комиссареэ
Александр Авериним цыифхэм ядэшнын
зэрэктөрөм кытегуушыагь. Зэрэхигьеу
нэфыкыгъэмкэ, мобилизацием епхыгъэ
юфтхабзэхэр зыщызэштуахыхэрэ льэ
хъаным анахъэу анаэ зытырагъэтэйрээ
тэрэзэу къыхахынхэр, нэмүккэу къепон
хъумэ, пунктхэм къаращэлгагъэхэм ара
гъэгъэзжэйу къыхамыкыныр, чыплэхэу
ахэр зэращалгэхэрэ щынэгъончьеу
щытынхэр ары.

Адыгэ Республикаем и Лышъхъэрэз Адыгэ Республикаем иминистрэхэм я Кабинетрэ я Администрации ипащэй Владимир Свеженец кызыэриуагъэмкэ Адыгейим и Лышъхъэ шьэриль кызыэрафишыгъэм тетэу мобилизацием кыхиубытагъэхэм ящикигъэцт шьуашхэрэ къащэфых. Ашкэ яшуагъэ къэкю партие «Единэ Россиен» и Адыгэ шьольтыр къутамэрэ предпринимательхэмрэ Зэуагъяккэгъэ шьуашхэм кымэфз

щыгынхэр гүсэ афашыжыгызэх.
Адыгэ Республикаем и Премьер-министрэ ишпъэрлыхэр зыгъэцкэлэрэз Клэрэшэ Аңзаур кызыэрхигъяшыгъэмкэ мобилизацием кыхиубытагъэхэм ыкы ахэм яунагъохэм арысхэм Іәпүїэгү тедзэхэр афашых. Адыгэ Республикаем и Лышьхъэ пшъэрыйль зэрафишыгъэм тетэу ахэм якіләцүкүхэм Іәпүїэгү араты. Гүшүйэм пае, кіләеджаклохэр ыпкі хэммыльэу агъэшхэштых, кіләцүкүхэм ащэхэрэ сабийхэм апаен-тихэм ыпкі атыштэп. Нэмүкі шьольтырхэм ящысэ тетэу Іәпүїэгью ара-тырэм джыри нахь зырагьэушъомбгүн мурад я!. Игъо альэгъугъэхэм ашыщых мобилизацием кыхиубытагъэхэм яльфы гъэхэу техникумхэм ачлэсхэри ыпкі хэммыльэу агъэшхэнхэр, анахь чыпилэвэжку ит унагъохэм арысхэм социаль нэ Іәпүїэгью ятыгъяныр, юфшаплэ агъотынымкэ адэлэнхэр ыкы нэмүкіхэр.

СОМЭ МИНИ 100 ЗЫРЫЗ ЯТЫГЪЭНЫМ ИФИ-
ТЫНЫГЪЭ АЛЫГЪЭСЫГЪЭНЭУ ИГЬО АЛЬ-
ГҮҮГ. ҮПЭКІЭ АШ ФЭДЭ АХЫШ ЭЗЕРДЫ-
ЩЫГЪЭР АНДЫРХЬОЕ ХҮСЕН ҮЦЭКЭ ШҮҮТ
МЫЕКЬОПЭ АРТИЛЛЕРИЙСКЭ ДИВИЗИОНЫМ
ИДЭЭКЛӨЛХҮУ КОНТРАКТЫМ ТЕТЭУ ДЭЭ КҮЛ-
ЛЫКҮҮМ ААСГАГЪЭХЭМРЭ МОБИЛИЗАЦИЕМ
КЫХЫБУТАГЪЭХЭМРЭ АРЫ.

Ежъ яшюигъоныгъэкэ дащихэрэм

Журналистым иеплъыкIэхэр

Ильэс къэс зэхарэш

Спорт хъугъэ-шагъэхэм якъбархэр цыфхэм алтыгъэесыгъэнхэм чануу хэлэжжээрэ журналистэу, Адыгейим иныбджэгъушоу Андрей Кондрашовыр Москва щэпсэу. Джырэблагъэ ащ гүшүэгъу тыфэхъугъ.

— Кушхъэфчээ спортымкээ къухэр Адыгейим бэрэ щызэхажэх. Республиктээр кушхъэфчээ спортымкэ Урысые Федерацием игуучэ хъугъэ. Ащ фэдэ зэхъокынгъэхэм сагъэгушо.

Андрей Кондрашовыр. — Къэралыгъу 8 зэнэкъокъум щызэлукъагь. Белоруссием, Сербием, Монголием, Казахстан, Урысыем, фэшхъафхэм яспортсменхэм зэнэкъокъум ухазырынгъэ дэгъу кыщагъэлэгъуягъ. Спортым лъэлкъхэр зэфещэх, мамыр псэукъэр егъэлти.

Адыгейим ильэсийб хъугъэу тышызызIэлэ. Зэгъэшиэнхэр зэрэшиIыхэрээр къитапIоу къихэ-кыгъ.

— Журналистым ыльэгъурэр, зэхихырэр зэригъэпшэн, зэфэхъысыж ышын фае. Адыгейим хэгъэгү ыкы дунэе шапхъэхэм адиштэхэу спорт псэуальхэр щагъэпсыгъях. Урысыем кушхъэфчээ спортымкэ изэнэкъо-

къухэр Адыгейим бэрэ щызэхажэх. Республиктээр кушхъэфчээ спортымкэ Урысые Федерацием игуучэ хъугъэ. Ащ фэдэ зэхъокынгъэхэм сагъэгушо.

Дунээ зэIукIэгъуо «Адыгейим инарт» республикэм зэрэшизхаша-гъэм сыда къенIуалIоу пишIогъор?

— Нартхэм ятархъ нахышоу зэгъэшэнэу исхуухъагь. Адыгэхэм щызэнгъэ гъогоу къаклыгъэм лэкыб къэралхэри нахь дэгъу Ѣыгъуазэ хъущтхэу сэлтийте. Зэнэкъокъур гъашэгъеноу клаагъя. Зэхэшэн лоффхэр гумрихъэу зэргээцкагъэхэм фэш республикэм и Лъышхъэу Къумпъыл Мурат, Правительствэм, щынэгъончъенним икулыкъушхъэхэм лъэшэу таффэрэз. Дунэе зэнэкъокъуо «Адыгейим инарт» ильэс къэс республикэм щиззехашэ тшIогъу. Тренерхэр, спортсменхэр ащ къыкIельхъу.

— Журналистым ыльэгъурэр, зэхихырэр зэригъэпшэн, зэфэхъысыж ышын фае. Адыгейим хэгъэгү ыкы дунэе шапхъэхэм адиштэхэу спорт псэуальхэр щагъэпсыгъях. Урысыем кушхъэфчээ спортымкэ изэнэкъо-

— ТизэдэгүүчиIэгъу икIэх сыда джыри къитапIо пишIогъор?

— Адыгейим и Лъышхъэу Къумпъыл Мурат спортым фэгъэхъыгъээ лоффхэрэбээмэ къэшакло аффху, ашкэ лъэшэу тыфэраз. Республиктээр кушхъэфчээ спортымкэ и Федерация импрезидентэу Анатолий Леплюк бэшлагъэу синэуас. Зэхэшэкло дэгъу. Республиктээр и спорт хэхъонхэгъэхэр ышынхэм ишынкъэу пыль. Стлашну Мамыр, Александр Евтушенкэр, Елизавета Ошурковар, нэмийхэри Урысыем кушхъэфчээ спортымкэ ихшэшыпкыгъэ командэ хэтих, Адыгейим иштихъу нахь лъагэу аялтийнэу аффсэо.

— Адыгэ Республикэм имэфэки мафхэм аф-гъэхъыгъэ зэнэкъокъухэм чанзу ишшуахэлэжьагъ, тхъашуегъэпсэу.

— Къэралыгъо гъэпсыкэ илэу Адыгейир зыпсэурэр ильэс 100 зэрэхъуягъэм фэшл республикэм сиғэгушо, игъэхъагъэхэм ахижъахъозэ мамырэу щызэнэу сиғэлъяло.

— Олимпиадэ джэ-гүнхэм гъогогъу 10 фэ-дизэ журналистэу уахэлэжьагъ. Рес-

публиктээр ишукIэ уща-шIэ. Уимурадхэр къиб-дэхъунхэу тигъэзет-еджэхэм ацIэлэ пф-тэIо.

— Тхъаугъэпсэу.

ЕМТЫЛЬ Нурбай.
Сурэтим итыр: **Андрей Кондрашов.**

Зэкъошныгъэм игъогухэмкIэ

ЯшIушIагъэ агъэльапIэ

Мыекъуапэ икъэзэкъ-гуфаклохэу хэушхъафы-кыгъэ дээ операциер Донбасс щызыгъэцакIэхэрээр купэу «Барс-16-м» хэтих.

Атаманэу Андрей Мамонтовыр япащэу къэзэкъхэм яшъэрильхэр агъэцакIэх.

Пшызэ шольыр, Адыгейим яхбээ къулыкъушхъэхэр, къулыкъур зыхыре къэзэкъхэм ялахъылхэр, ныбджэгъухэр, шу зышэ зышоигъохэр гуфаклохэм лэпилэгъу аффхуух.

Андрей Мамонтовыр игъусэ дээкёлхэм ацIэкэе макъе кыгъэлэгъу гуманитар лэпилэгъу хэрэлты-

иэсигъэхэр. «Тхъашуегъэпсэу, тышыуфэрэз», — кылиагъ А. Мамонтовыр. Адыгейим икъэзэкъ-гуфаклохэм къулыкъур дэгъу ахы, нэпээлти сурэтэу атырахгъэхэр ялахъылхэм, ныбджэгъухэм къафагъэхыгъях.

Екатерина ЗАГОРУЛЬКО.

Адыгэ Республикэм и Лъышхъэ и Указ

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет и Тхъаматэ, Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет и Тхъаматэ игодзэ 1энатIэхэр ухэсигъэнхэм ехъилIагъ

Адыгэ Республикэм и Конституции ия 85-рэ статья ия 3-рэ пункт тэгъэпсыхъагъэу **унашъо сэшы:**

- Мы кыкIэльхэклохэрээр ухэсигъэнхэм:
- Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет и Тхъаматэ 1энатIэхэр
- Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет и Тхъаматэ игодзэ 1энатIэ.
- Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет и Тхъаматэ годзэ пчагъяу илэштир Адыгэ Республикэм игъецэкIэхэр къулыкъхэм гъэпсыкIэу ялэм ельтыгъэшт.
- ЗыкIэххэрэ мафэм щыублагъяу мы Указым къуачэ илэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Лъышхъэу Къумпъыл Мурат
къ. Мыекъуапэ,
чъэпъюгъум и 7, 2022-рэ ильэс
N 117

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъу

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъу N 94-рэ зытетэу «Адыгэ Республикэм гъэсэнгъэмкэ иорганизациехэм еджапIэм джыри мыкюре къэлэцкыкъухэр зэрацааыгъхэрээм пае ны-тихэм ахъшэу гурытымкэ атыштим ехъилIагъ» зыфилоу 2014-рэ ильэс 18-м къидэкIыгъэм ия 2-рэ пункт зэхъокынгъэ фэшыгъэним фэгъэхъыгъ

Федеральнэ закону N 273-рэ зытетэу «Урысые Федерацием гъэсэнгъэр зэрэшызэхэшагъэм ехъилIагъ» зыфилоу 2013-рэ ильэс 29-м къидэкIыгъэм ия 65-рэ статья ия 5-рэ яхь, Адыгэ Республикэм и Закону N 264-рэ зытетэу «Адыгэ Республикэм гъэсэнгъэр зэрэшызэхэшагъэм ехъилIагъ» зыфилоу 2013-рэ ильэс 27-м аштагъэм ия 2-рэ статья ия 2-рэ яхь ия 14-рэ пункт адиштэу **унашъо сэшы:**

- Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъу N 94-рэ зытетэу «Адыгэ Республикэм гъэсэнгъэмкэ иорганизациехэм еджапIэм джыри мыкюре къэлэцкыкъухэр зэрацааыгъхэрээм пае ны-тихэм ахъшэу гурытымкэ атыштим ехъилIагъ» зыфилоу 2014-рэ ильэс 18-м къидэкIыгъэм ия 2-рэ пункт зэхъокынгъэ фэшыгъэним фэгъэхъыгъ

ия 2-рэ пункт зэхъокынгъэ фэшыгъэнэу (Адыгэ Республикэм ихбээгъэуцугъэ зэхэгъоягъэхэр, 2014, N 4; 2020, N 11; 2021, N 8), пчагъяу «1189-р» пчагъяу «1219-кэ» зэблэхъуяа.

2. Официалнэу кызыхаутырэм ыуж мыунашъом къуачэ илэ мэхъу ыкы 2022-рэ ильэс 10-м къыщегъэжьагъяу правэм ыльэнхъокъе щызэ хъугъэ зэфышикъэхэр къихеубитэх.

Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэипшъэрилхэр зыгъэцакIэу КЭРЭШЭ Аизаур
къ. Мыекъуапэ,
10-м къыщегъэжьагъяу 2022-рэ ильэс
N 235

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэ и Указ

Адыгэ Республикэм ныбжыкIэхэм яофхэмкэ и Комитет зэрэзэхажэрэм ехылIагъ

НыбжыкIэхэм альэныкъою политикэр нахышуо Адыгэ Республикэм щыпхырышыгъэнэм тегъэпсыхъа-тъэу **унашъо сэшы:**

1. Адыгэ Республикэм ныбжыкIэхэм яофхэмкэ и Комитет (ыужкIэ Комитетыр тозэ дгээкIошт) зэх-щэгъэнэу.

2. Адыгэ Республикэм имыкъэралыгъо граждан къулыкъушIэхэм анемыкIэу Комитетым нэбгыри 5 хэтинеу гъэнэфэгъэнэу.

3. Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет:

1) Комитетым ехылIагъэ положениер, штатым нэбгырэ пчагъэу хэтыштыр, лэжапкIэмкэ фондры мазэм къыкIоцI ыухэснынхэу;

2) Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет ишэпхъэ правовой актхэр мы Указым диштэу ыгъэ-псжынхэу.

4. Адыгэ Республикэм финансхэмкэ и Министерстве ми Указым игъэцэкIэнкэ хъарджэу ашыщхэр Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет къыхигъэкинхэу.

5. Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэ-цэкIэкIо къулыкъухэм яофшIэхэу Адыгэ Республикэм икъэралыгъо граждан къулыкъу IэнатIэхэм ахэмыхъэрэ IэнатIэхэр зыыгъхэм анемыкIэхэу Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэкIэкIо къулыкъухэм ягъэ-псжыкIэу Адыгэ Республикэм и Президент 2007-рэ ильэсэм гъэтхапэм и 1-м ышыгъэ Указэу N 100-р зытээ «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэкIэкIо къулыкъухэр зэрэзэхэтхэм ехылIагъ» зыфиорэмкэ аухсэсгъэм (Адыгэ Республикэм ихэб-зэгъэуцугъэ зэхэугъоягъэхэр, 2007, N 3, 4, 5, 6, 8, 9, 12; 2008, N 2, 5, 12; 2009, N 1, 2, 5, 11; 2010, N 2, 4, 6, 8, 11; 2011, N 2, 8, 12; 2012, N 2, 3, 4,

5, 6, 10, 11; 2013, N 2, 4, 5, 7, 12; 2014, N 3, 4, 8, 9, 11, 12; 2015, N 3, 4, 8, 9, 11; 2016, N 3, 6, 10, 11, 12; 2017, N 2, 3, 6; 2018, N 11, 12; 2019, N 1, 2, 7, 11; 2020, N 9, 11; 2021, N 5, 7, 9; 2022, N 3, 7) зэхъокыныгъэ фэшIыгъэнэу, сатырэу «Адыгэ Республикэм зыкъэухумэжынымкэ, ошэ-дэмшIэ яофхэмкэ и Комитет (нэбгыри 7)» зыфиорэм үүж сатырэу «Адыгэ Республикэм ныбжыкIэхэм яофхэмкэ и Комитет (нэбгыри 5)» зыфиорэр хэгъэхьогъэнэу.

6. Зыклатххэрэм щегъэжьагъэу мы Указым куаччэ илэ мэхъу.

**Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу
КҮМПҮҮЛ Мурат**

къ. Мыекуапэ,
чыэпьюгъум и 12, 2022-рэ ильэс
N 118

КIэлэегъаджэр — сэнэхъат къодыиеп

Шъачэ хэхъэрэ чыпIэхэм кIэлэегъаджэу яоф ашызышIагъэхэм, непи ашылажъэхэрэм анахь дэгъухэр ПсышIопэ районым щагъэшIуагъэх. Еджэгъу ильэсэу икIыгъэм зэфэхысыжыхэр фашыгъэх, тапэкIэ агъэцэкIэшт пшъэрыльхэм атегущышIагъэх, ямэфэкIкэ къафэгушIуагъэх.

ПсышIуапэ дэт я 95-рэ лицеим иштихуу зэрэлтигъэкIотштэм пыль. ШъыпкIээр поштмэ, еджапIэр къалэу Шъачэ дэтхэм ямызакъоу, Краснодар краим итхэми къахэщи.

«95-р» — яофшIэкIэ пэрытэм итамыгъэу алъитэ. Ар къэзын-ухыгъэ кIэлэеджакIохэр, зэклIоми ухэмьукъонэу, Москва, Санкт-Петербург, нэмыкI къэлэшхохэм адэт ашьэрэ едж-

пIэхэм ачIехъэх, якъэбар дэгъукIэ агъэу.

Къуаджэхэм ашеджэрэ кIэлэеджакIохэм шIенгъэу зэрэгъэтоирэр зэнэкъоуухэм, фестивальхэм, олимпиадэхэм къащагъэшыпкъэжызэ къирэкIо. Спорт зэнэкъоуу зэфэшхъафхэм теклонигъэхэр къащыдахи, едженымкэ дышшэ медальхэр къалэжы. Ахэр зэкэ къызыпкъырыкIыэр кIэлэеge-дэхэм яофшIакI, сабый пэпчь фыщытыкIэу фыряIэр ары.

КIэлэеge-дэхэм ямэфэкI зыщыгъэуунэфыкIыгъэр лъэпкь культурэм и Гупчэу ПсышIуапэ дэтэр ары. Миш кIэлэеge-дэхэм анахь дэгъухэр къырагъэблэгъягъэх. Ахэм афгушонхэу районым ипашхэр, депутатхэр, еджакIохэм янэ-тэхэр, ежь кIэлэedжакIохэр

къизэххэхъэгъягъэх. Къэгъягъэхэм, шIухъафтынхэм, гушиэ дахэу кIэлэеge-дэхэм къафа-уагъэхэм агухэр къыдащэягъэх.

Къалэу Шъачэ гъэсэнгъэмкэ игъэорышIанIэ и ПсышIопэ шIольыр къутамэ ишацэу Анастасия Гнусаревам кIэлэеge-дэхэм пэрытывбэм ягъуу къышIагъ, ящихъуу къыIуагъ. «КIэлэеge-дэхэм — сэнэхъат къодыиеп, цыфыр къызэфхэхьогъэ яоф», — elo ац.

Ильэс 30-м ехьурэ кIалэхэр езыгъэджахъэхэу, щытхуцIэхэр, бгъэхалххэхэр къэзылэжыгъэхэу зыцIэ дахэкIэ къырауагъэхэр бэ мэхъу. Ахэм ашыщых Урысыем ыкIи Пшызэ шIольыр язаслученне кIэлэеge-дэхэм, народнэ гъэсэнгъэм иотличникхэу, Урысыемкэ гъэсэнгъэм иофишIэ гъэшIуагъэхэу Татьяна Протасовар, Светлана Ложенкэр, Бгъанэ Харьун, Галина Польскаяр, Джарымэ Аюб, Сима Чалукиди, Иван Авджан, Надежда Алексеевар, Валентина на Ханенкэр, Тыу Рэшыд, ХэшХ Мыхамэд, нэмыкIхери.

Джащ фэдэу Шъачэ и Къэлэ ЗэлукIэ ирэзэнгъэхэу тхыльхэмкэ, ПсышIопэ районым ишацэ и щытхуу тхыльхэмкэ хагъэунэфыкIыгъэх эджалэхэм япашхэм, кIэлэеge-дэхэм-гъэсаклохэм, зисэнхъаткэ гъэхъэгъэ инхэр зышыгъэхэм ашыщхэр. Муниципальнэ, шIольыр ыкIи къэралытюу проектхэм чанэу ахэлэжъагъэх Лыф Фатимэ (я 95-рэ лицеир), Елена Хуцишили (искусствэхэмкэ я 4-рэ кIэлэцIыкIу еджапIэр, къу. Хяджыкыу), Алье Марзет (я 90-рэ гурыт еджапIэр, ШэхэкIишихор), Гуашьо Дэхэнэф (гурыт еджапIэр N 94-р, къу. Хяджыкыу), Шхъэлэхьо Маринэ (N 84-р, п. Совет Къуадж), Нэпсэу Русет (гурыт еджапIэр N 94-р), Андырхье Шылэхъан (N 80-р, ПсышIуап), Шхъэлэхъо Валентинэ (N 94-р), Лыф Марет (N 80-р), нэмыкIхери.

Шъачэ икIэлэеge-дэхэм мафэ къэс къагъэшIыпкъэжы — мэхъанэ зиIэр узыфдэр ары нахь, узшыщир арэп. ЯофшIакIохэр ясенаущыгъэрэ агъэфедээ, гъэсэнгъэмрэ пуныгъэмрэ уахътэм диштэрэ амалышхэр къафагъотхээзэ, ахэр апекIэ лъэкIуатэх.

НЫБЭ АНЗОР.

ТхылъыкІэхэр

Тарихъ чыплацІэхэр

Гуманитар ушетынхэмкэ Адыгэ республикэ институтеу Т. Кіэрашэм ыцэ зыхырэм ишэнэгъэлэжхэм ясовет икъоу зэрильэгъуѓау, «Историческая топонимия Западной Черкесии» зифиорэ тхылъыр кыдэкыгъ.

Ар зытхыгъэр институтым этнографиеке иотдел иофышэ шъхъалеу Емыкі Нурджан. Мы тхылъыр Къохъепэ Черкесиен итарихъ адыгэ чыплацІэхэр зетгъашэгъэнимкэ проект иным иапэрэ йахъеу щигт. Ашкэ Аїубытыпэ хъугъэхэр урыс документхэу я XVIII — XIX-рэ лэшэгъухэм атхыгъагъэхэр ары. Иофшлагъэм кыщыгъагъехэр черкес лъэпкъхэм ащищ анахъ иным — Абдзахэм ыубытыгъэхэр чыплацІэхэр цэу ялагъэхэр. Ашкэ авторыр зереджагъэр — «Абдзахэр». Нэклубъо 767-рэ мэхъу, иччагъэкэ 400.

Тхылъым инаучнэ редакторых филология шэнэгъэлэхэмкэ докторэу Р. Б. Унэрекъор, тарихъ шэнэгъэхэмкэ докторэу С. Х. Хъоткъор.

Угъойгъэ ономастическэ материалыр алфавит зекіельыкъакэ илэу къэтигъ. Цэ пэпчъ ехъилэгъе къэбарыр зыщыгъэ-

Черкесиенкэ, адыгэ лъэпкъым пэкікыгъэм елъытыгъеу, адыгэхэм янахъыбэр Тыкуем кощыжъхи, адыгэ шъольырыр нэмъкі лъэпкъхэм поэупэ зэрафехъуѓагъэм чэнагъеу ыкы зэхъо-кынгъеу макіп рапъшыгъэр, ашкэ елъытыгъеу лъэпкъ топонимиери икъоу зэхъамыфыгъеу, хэзыгъе фэхъуѓау мымакіе щытыгъ. Зигъор зэрифешуашау зэмъгъашэмэ, ыужыкі а зэтырихъэгъэ мишлагъэм ренеу уегъэлъепао.

Адыгэ ыкы абазин ономастикэм ыльапэс езъедзыгъэхэр бэз шэнэгъэлэжхэу Дж. Клякъор, Къ. Мэрэтикъор ыкы С. Ионовар ары, ахэм чыплацІэхэр аугъоижыгъ, зэрагъэшлагъ, яамал кызызэрихъеу гүшыальэхэр яматериал угъои-гъэмкэ кыдаагъэкыгъ. Ашыгъэфедагъ фольклор произведенихеу күшхъэхэм, псыхъо-хэм, кіэйхэм япхыгъэхери, аутарихъ литератуэр ыкы дээ документхэр икъоу кызыфа-гъэфедагъэхэр. Ашкэ тарихъ географическе

цабэр, анахъеу адыгабзэкэ кызызераоштыгъэхэр, кіодыгъэ.

Мы тхылъыкіэм иавтор а зекіе кіекітэкъуѓау, зыгореү-щтэу зэригъэујуѓыним лъашеу ынале тетэу ильэсывэм іофшлагъ. Я XIX-рэ лэшэгъум кіодыгъэ топонимиер, ашкэ чыпіл нэкіеу цэ унахъемкэ, нэмъкіхэмкэ фэхъуѓау ригъэкъу-жынир имурадыгъ. Мы темэм икъызэухынкэ къекіоплэ-іэубытыпэ хъугъэхэр урыс дээкъу-лыкъушэхэм я XIX-рэ лэшэгъум ядокументхэр арых: рапортхэр ыкы дээ хъугъе-шлагъэ-

хэмкэ докладхэр, чыпілэр дээ топографхэм ыкы геологхэм кызызэратахъяштыгъэр, ахэм мымакіе адыгацІэхэр къаффэх, ціхэр зэбламыхъухээ юагъэхэр, а чыплацІэхэр зыфэдагъэхэр, псэукіе-щылекіе объектхэр, сурэтхэм, дээ карт зэфэшъхафхэм ашыгъэунэфыгъэх. Тхылъым иавтор мы темэ иныр ригъэкъуѓыним пае мышьы-жэу Урыс къэралыгъо дээ-тарихъ архивым, Грузиен и Гупчэ къэралыгъо архив, Краснодар край къэралыгъо архивым, мыхэм анэмъкхэм иофшишлагъ, ахэм яматериалхэм ашыщхэр къыхиуѓыгъэх. Анахъеу мы темэм изэгъашэнкэ уасэ зыагъэхэр революцием ыпекіе кыздэ-кыгъе хэутыгъэхэр арых. Гу-шылэм пае, «Акты, собранные Кавказской археологической комиссией» (АКАК) зыфиоу А. П. Берже иредакциекэ 1866 — 1904-рэ ильесхэм Тифлис кыщыдэкыгъе тхылъ (том) 12 хуяэр.

Темэм иофшлагъохэр икъоу кылотыкыгъэнимкэ Н. Емыкіям кавказоведческэ литературуэ Черкесиен итарихъ-этнографие къэтхыхъэгъэнимкэ баеу, я XVIII — XIX-рэ лэшэгъухэм яхъылагъэр ыгъэфедай. Хэутыгъе зэфэшъхафхэм Урысъем кыщыдэкхэу черкесхэм япхыгъэ материалхэри авторым зэптиригъэзагъэх. А зекіеми черкес топонимием изэгъашэнкэ, изэхэфынкэ, урысыцІэхэр кызтектэгъэхэр гъеунэфыгъэ-нимкэ яшуагъе къекіуга.

Иофшлагъэр мыш фэдэу шъхэхэмкэ зэтэутыгъ: «Абадзехия страна гор по преимуществу...» Тарихъ топонимием изэгъашэнкэ лэубытыпэ хъугъе урыс тхыгъэхэр я XVIII — XIX-рэ лэшэгъухэм Абдзахэм ыкы абдзех э лъэпкъым яхъылагъэхэр зыхэтхэр, «Об этнониме абадзех», «Черкесская (адыгская) ландшафтная терминология», «Абадзехия» (реки, горы, леса), «Абадзехия» (аулы).

Мы тхылъыкіэм адыгэ топоним термин 500-м нахъыбэмкэ тхыгъэхэр кыдэхъагъэх, тарихъ черкес (адыгэ) чыпілэціэ 1000 фэдизэу урыс документхэм ыкы картхэм я XVIII — XIX-рэ лэшэгъухэм ашыгъэунэфыгъэхэри кыщыгъагъэх.

Тхылъыкіэм гъашэгъоныр черкес (адыгэ) топонимиемкэ анахъеу зыгъэфедэн зыльэ-кыщтхэр ыкы зытегъэпсихъагъэр лингвистхэм ономастикэм, шэнэгъэлэжхэу тарихъим, адыгэхэм яэтнографиум дэлажъэхэр, археологхэм тарихъ географиум пыльхэр ыкы краведхэр арых.

МАМЫРЫКЬО Нуриет.

Заповедникир къэбзэн фае

Кавказ заповедникымрэ чыопс паркэу «Горная Адыгея» зыфиорэмрэ юфтихъабзэу «Къушъхэ къабзэхэр, псы къабзэр» зыфиорэм хэлэжьагъэх.

Ар Урысые юфтихъабзэу «Урысыем ипс» зыфиорэм хэхъэ, Адыгейим къэралыгъо гъэпсыкэ зиээр ильэси 100 ээрэхъупгъэм фэгъэхыгъагъ.

Фыщт псыкъефэхым къыпэблэгъэ чыгухэр гъэкъэбэгъэнхэр хабзэ хуугъэу щыт. Юфтихъабзэм хэлэжьагъэх заповедникым иофышэхэмрэ иволонтерхэмрэ, Адыгэ Республикаим тъквэзыуцухъэрэ дунаимрэ чыопс банингъэхэмрэклэ и Гъэорышланлэ, чыопсыр къэзигъэгъунэрэ мыкъэралыгъо гупчэу «Кавказым» яофышэхэр, Адыгэ Республикаим зеклонымрэ зыгэпсэфыпэхэмрэ и Комитет, Пшызэлушто бассейнхэм я Гъэорышланлэ, Адыгэ къэралыгъо университетымрэ. Мыкъопэ къэралыгъо технологическэ университетымрэ ястудентхэр.

Мэфэ реным зыплыхъэпэ чыпэхэр, къушъхэ къэуцупэу «Водопадистый» зыфиорэр, «Верхний Чубкэ» заджэхэрэр агъэкъэбзагъэх.

Пластиким хэшыхыгъэ хъакъу-шыкъухэр, бэшэрэбхэр, салфеткэхэр зыдэштыгъэхэ чыпэхэм къауанэх. Ящыгынхэм ашыщхэр къашгъупшэх, шхынэу къялжыгъэр къагъанэ. Юфтихъабзэм хэлэжьагъэхэм пыдзафэу килограмм 400 фэдиз къауьонгъ.

Юфышэнхэр заухым ыуж 1энэ хураеу «Охрана редких видов флоры, фауны и микобиоты на северо-западном Кавказе» зыфиорэр рагъеклоуыг. Чыопсым икъэухъумэнрэ игъэкъэбзэнрэ адэлэжьэрэ къулыкъухэм ялпыкъохэр зипчагъэклэ маклэу къэкъихэрэмрэ псеушхъэу чыпэхэм яхыгъэхэм анэ-

мык щымыпсэухъэрэмрэ къызэрэзтыгъэнэштхэм атегушыагъэх. Джаш фэдэу, хабзэм къыгъэгъунэрэ чынальхэм экотуризмэ зыщагъэушьом-блгъэнным пае шэгъэн фаехэм ясагъэх.

Адыгэ Республикаим ичыопс анах дахэхэм ашыщ Фыщт псыкъефэхыпэ. Чыпэхэм зэфэшхъафицмэ псыр орэу къашчэхы. Апэрэ къыззфэхырэ къушъхъэм метри 191-рэ илъэгагь, псыр къушъхъэтхитум азыгагу къидэчы. Ятлонэрэ псыкъефэхым ашкъыпэдэхэхы, Фыщт икъушъхэ токэ шыпкъэ къидэчы, метри 165-у къефэхы. Ящэнэрэ псыжъотыр къушъхъэу Пшэхэс ыбгъухэм къячъэхы.

Ахэр зэкэ псыхъоу Пшыхъэхэльэдэжых, цыиф куаплэх, илъэс реным ашыкъэбзэн фае.

Псыкъефэххэр цыфыбэмэ альэгъухэ ашоигъу. Гээ къэс нэбгыришье пчагъэхэр ахэм яплынхэу къэклох. Къушъхъальхэмрэ ахэм къячъэхирэ псышхохэмрэ федеральнэ мэхъан зиэ чыпэхэм зэращылэхэм къыхэкэу зыплыхъэконостури ахэм аклэриханхэ альэкъыщтэп. Арышь, чыопсым ичыпэхэм зээгъэлэгъухэ зышоигъохэм апэу пропускхэр зэрагъэгъотынхэ фае. Ахэм пыдзафэхэр къашбгъанхэ хъущтэп, машо ашыпшынэу щтэп, къышыкырэ лъэпкъхэм ашыщ гори къипчын уфтэп.

ІэпіІэгъур зэпагъэурэп

Чыопсым икъэгъэгъунэнкэ мыкъэралыгъо гупчэу «НАБУ-Кавказым» ыцлээ зэрээблахъуагъэр джыри бэмэ ашлэрэп.

Ильэс 15-м къыклоцл Урысые хэушъхъафыгъэхэ организацием тъквэзыуцухъэрэ дунаим ибанигъэхэр къызэтгээнгъэнимкэ инэу ишуагъэхэ. Мы лъэхъаным аш зареджэхэрэр «Чыопсым икъэгъэгъунэнкэ мыкъэралыгъо гупчэу «Кавказ» (НПЦ).

Талэклэ гупчэм иофышэхэм

Урысыем и Къыблэ шъолъыр зэрэштэу къыгъэгъунэнрэ япшьэрылыгъ, джы Кавказым къихиубытэрэ чыгухэр ары анае зыттэштэр, ренэу зыфэсакъыщтхэр.

Ильэс поаум гупчэр волонтерхэм ялпыгъэгъу щыкъэрэп. Аужырэ лъэхъаным ахэр зыхэлжээгъэ юфтихъабзэхэм ашы-

щых черкес чыгхатэхэм якъэгъотынрэ якъэтхыхъанрэ. Псэупэхэу Абдэххэхъаблэ, Дахъо, Хъымыщкэй ижъырэ чыгъльэпкъхэр къызщыкъихэрэр къашагъэнэфагъэх.

Волонтерхэр чыопс паркэу «Тхачышиху» зыфиорэм щылагъэх, зекло гъогоу Тхачэ уезыщалэрэм къыщакъухъагъ.

апэ къифэгъэ зеклохэм аш икъушъхэ лъагъохэр зыдэштыгъэр зэрэйт гъозэ картхэр аратыгъэх.

Бэмышэу гупчэу «Кавказым» иофышэхэм Адыгэ Республикаим иклэлцыкү технопаркэу «Кванториум» зыфиорэм интерактивнэ сыхыатэу «Активный туризм в природном парке «Большой Тхач» зыфиорэр щизэхэшгъэгъагъ.

Джаш фэдэу «Кавказым» иофышэхэм псэупэхэу Прохладнэм дэсхэм зауагъэклагъ. Гээмэфэ зыгэпсэфыгъор зэргэклиагъэмкэ зэфэхъысыжъэу ашыгъэхэм ахэр ашагъэгъозагъэх. Тыэхэт ильэсийм зыгъэ-

псэфакло къэклиагъэхэм япчайхъэ къыхэхъуагъ. Аш къыхэкэу пыдзафэу къагъанэрэри нахыбэ хуугъэ. Мы юфыгъом изэшохынкэ «Экоцентрэм» ишьольыр оператор ишуагъэ къыгъэклиагъ, пыдзафэхэр щугъоинхэу кээ зы бак псэуплэхигупчэ къащыфигъеуцгъ.

Юфтихъабзэу агъэцаклэхэрэм зэкэми апэуухъащт ахъщэр, проектэу «Создание ресурсного центра для природного парка «Большой Тхач» зыфиорэм къызэрэдилтэу, Урысые Федерацием и Президент къафитлупшыгъэ грантым къыхъэгъэх.

Къэгъагъэу «Виктория»

Цыфхэм, псеушхъэхэм, къэкъихэрэми ягъашэ зэтекы. Аужырэхэм мэфиш нахь умыльэгъухэрэри къахэкы. Джаш фэд «Виктория Амазонская» зэралорэ къэгъагъэ хъалэмэтэу псым къыхаклэрэр.

Икыгъэ лэшлэгъум ыгузэгүхэм адэжье паркэу «Южные культуры» зыфиорэм ипсыутэ а къэгъагъэм итхэпешхохуя лагъэр угу къэзигъэкъихэрэм къагъедахэштэгъ. «Викторие» Къыблэ Америкэр ары къызышкырэр, зэлпымыу ильэситфэ къэгъэгъэ гъэшлэгъон къырехы. Урысыем икъыблэ шъолъыр къызышкырэрэз нахь къырихырэп, фабэр шу зылтэгъурэ къэгъагъэм чыырэл фэшчэхырэп.

Я 90-рэ ильэсхэм анэс паркым иофышэхэм къэгъагъэ аяэтэхъаштыхэр Абхаз ботаническэ паркым къаэлкыигъахъэштыхъэх, нэужум ар зэпагъеуягъагъ. Икыгъэ ильэсэр ары «Викторие» икъэгъэкын

зыфежъэжьыгъэхэр. Паркым иофышэхэу Санкт-Петербург и Ботаническэ сад иоранжерайнэ комплекс клюгъагъэхэм къэгъагъэм ичылапхъэ щыщэу ципши къаратыгъагъ. Ау ботаникхэм зыкы чылапхъэм къыпкыгъэу къэгъагъэ къагъэкъыгъэу щытыгъэгъ. Шылэ мазэм чылапхъэр ахьыгъ, етланэ псыфабэ зэрэйт бассейнэу филтрэхэр зыхагъэуягъэм хагъэтыгъ. «Сабыйхэм афэдэу та-пильыгъ», — elo паркым инженерэ Оксана Тимченкэм. Чылапхъэхэм лъэпсийц къызыхадыгъэр, ахэм къякъущт чынгуу вещество зэфэшхъафхэр зыхалхъагъэм хагъэтысихъажыгъэхэм, ашыщэу зы къэ-

гъагъ мыкюдьыгъэр. Аш бассейн шхъхаф паркым щыфашыгъ, юныгъом ыклем аш итхэпешхэм зы къэгъагъэ закъо къахэллэгъ.

«Къэгъагъэ аш къырихынм тыщыгъуягъыгъэгъ. Ар зы мафэм щегъэжьагъэу Ѣым нэс зэрэццээрэр. Апэ ылкэ псым сантиметрэ 20 фэдизэгъ зыкъыхэлэгъы. Пшэхэ зэхэгъум ё чэцым зыкызэуухы. Къырихырэ къэгъагъэр фыжы, ямышыкъэу гээшгъыгъэр, етланэ шэллэгъшо мэхъужышь, псычэгъым гээжээжы. Аш хэлээз къэгъагъэр чылапхъэр зэрэйт къэмланым фэдэ мэхъужыгъ», — **къылтагъ О. Тимченкэм.**

Къэгъагъэр зэрэдунаеу къы-

орэ паркым къыщауягъоижыщт ахъщэм изытет елъытыгъ мыш фэдэ къэгъагъэхэр та-пэки къагъэкъиштхэмэ. Паркым иофышэхэм аш идэхагъэ цыфыбэмэ арагъэлэгъу ашоигъу.

Нэкүбгъор зыгъэхъазыгъэр ШАУКЬО Аслъангугащ.

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэ иунашъу

Рэзэнныгъэ тхыль афэгъэшьошэгъэным ехыллагъ

Ныбжыкъехэм дээ-патриотическэ пүнгэгэ тэрэз ягъэгъотыгъэнимкэ гъэхъагъэхэр зэрялехэм фэшл рэзэнныгъэ тхыль афэгъэшьошэгъэнэу:

- 1) **Куашь Алын Мурат ыкъом** — Урысые общественнэ-къэралыгъо организацье «Урысыем и ДОСААФ» Красногвардесикэ районымкэ ичылпэ къутамэ итхъаматэ;
- 2) **Манченко Ирина Юрий ыпхъум** — Урысые общественнэ-къэралыгъо организацье «Урысыем и ДОСААФ» и Адыгэ шольтыр къутамэ итдел ипащэ;
- 3) **Стлашту Аслын Игаркэ ыкъом** — Урысые общественнэ-къэралыгъо организацье «Урысыем и ДОСААФ» Тэуцожь районымкэ ичылпэ къутамэ итхъаматэ;
- 4) **Лыхэсэ Руслан Юнис ыкъом** — Урысые общественнэ-къэралыгъо организацье «Урысыем и ДОСААФ» Тэхвутэмъкье районымкэ ичылпэ къутамэ итхъаматэ.

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу Къумпыйл Мурат
къ. Мыекъуапэ,
чъэпьюгъум и 10, 2022-рэ ильэс
N 245

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэ иунашъу

Рэзэнныгъэ тхыль афэгъэшьошэгъэным ехыллагъ

Цыфхэмрэ чылпэхэмрэ ошлэ-дэмышлагъэ зыхэль тхъамыклагъохэм ашыухъумэгъэнхэмкэ гъэхъагъэхэр зэрялехэм фэшл рэзэнныгъэ тхыль афэгъэшьошэгъэнэу:

- 1) **Бырыр Султан Аслын ыкъом** — Адыгэ Республикэм икъэралыгъо бюджет учреждениеу «Зыкъэхъумэжынымкэ, ошлэ-дэмышлагъэ ыкъи машлом зыкъимыштэнимкэ Гупчэм» Адыгейм къэгъэнэжын ыофхэмкэ итгряд икъэгъенжъакло;
- 2) **Искандарова Светлана Анатолий ыпхъум** — Адыгэ Республикэм сэнэхъат гъэсэнныгъэ тедээ ягъэгъотыгъэнимкэ икъэралыгъо автоном учреждениеу «Зыкъэхъумэжынымкэ, ошлэ-дэмышлагъэ зыхэль тхъамыклагъохэмрэ машлохэмрэ ашыухъумэгъэнхэмкэ методичскэ гупчэм» ибухгалтер шъхъаэ;
- 3) **Хобелия Гия Софром ыкъом** — Адыгэ Республикэм икъэралыгъо бюджет учреждениеу «Зыкъэхъумэжынымкэ, ошлэ-дэмышлагъэ ыкъи машлом зыкъимыштэнимкэ Гупчэм» Адыгейм къэгъэнэжын ыофхэмкэ итгряд икъэгъенжъакло.

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу Къумпыйл Мурат
къ. Мыекъуапэ,
чъэпьюгъум и 10, 2022-рэ ильэс
N 247

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэ иунашъу

Рэзэнныгъэ тхыль афэгъэшьошэгъэным ехыллагъ

Культурэмрэ искуствэмрэ альянсыкъокэ гъэхъагъэхэр зэрялехэм фэшл рэзэнныгъэ тхыль афэгъэшьошэгъэнэу:

- 1) **Батыр Муштафар Мухъаб ыкъом** — лъэпкь къашъомкэ ансамблэу «Адыги» ихудожественнэ пашэ;
- 2) **Шорэ Анзор Хасан ыкъом** — адыгэ къашъомкэ гъэсаплэу Шорэ Анзор зэхицагъэм ипащэ, адыгэ къашъомкэ ансамблэу «Черкесия» ихудожественнэ пашэ.

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу Къумпыйл Мурат
къ. Мыекъуапэ,
чъэпьюгъум и 12, 2022-рэ ильэс
N 251

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэ иунашъу

Рэзэнныгъэ тхыль афэгъэшьошэгъэным ехыллагъ

Хэдзынхэм язэхэцэнкэ гъэхъагъэхэр зэрялехэм фэшл рэзэнныгъэ тхыль афэгъэшьошэгъэнэу:

- 1) **Берчун Ларина Сергей ыпхъум** — автоном мыкоммерческэ организацье «Диалог Регионы» испециалист шъхъаэ;
- 2) **Страмцова Елена Владимир ыпхъум** — автоном мыкоммерческэ организацье «Диалог Регионы» икопирайтер.

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу Къумпыйл Мурат
къ. Мыекъуапэ,
чъэпьюгъум и 12, 2022-рэ ильэс
N 252

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэ иунашъу

Рэзэнныгъэ тхыль афэгъэшьошэгъэным ехыллагъ

Хэдзынхэм язэхэцэнкэ гъэхъагъэхэр зэрялехэм фэшл рэзэнныгъэ тхыль афэгъэшьошэгъэнэу:

- 1) **Андырхъю Аскэрбый Кущыку ыкъом** — Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкэ и Гупчэ комиссие информационнэ гупчэрэ итделрэ япащэ;
- 2) **Осмэн Руслан Аскэр ыкъом** — Красногвардейскэ районым хэдзынхэмкэ ичылпэ комиссие итхъаматэ;
- 3) **Слепец Татьяна Семен ыпхъум** — Мыекъопэ районым хэдзынхэмкэ ичылпэ комиссие искретарь;
- 4) **Шимченко Марина Федор ыпхъум** — Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкэ и Гупчэ комиссие информационнэ гупчэ испециалист шъхъаэ, иэксперт.

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу Къумпыйл Мурат
къ. Мыекъуапэ,
чъэпьюгъум и 10, 2022-рэ ильэс
N 246

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэ иунашъу

Рэзэнныгъэ тхыль афэгъэшьошэгъэным ехыллагъ

Гъогушынымкэ гъэхъагъэхэр зэрялехэм фэшл рэзэнныгъэ тхыль афэгъэшьошэгъэнэу:

- 1) **Іашъынэ Екатерина Александр ыпхъум** — Адыгэ Республикэм икъэралыгъо бюджет учреждениеу «Автомобиль гъогухэмкэ Гъэорышланлэу «Адыгэяавтодорым» итдел ипащэ;
- 2) **Бахтин Павел Владимир ыкъом** — Адыгэ Республикэм икъэралыгъо бюджет учреждениеу «Автомобиль гъогухэмкэ Гъэорышланлэу «Адыгэяавтодорым» итдел ипащэ;
- 3) **Котова Татьяна Григорий ыпхъум** — пшъэдэкъыжэу ыхырэмкэ гъунэпкээ пъэнэфагъэ зилэ обществэу «Псэольш-монтаж Гъэорышланлэу N 2-м» идис-петчэр шъхъаэ;
- 4) **Петренко Павел Геннадий ыкъом** — Адыгэ Республикэм икъэралыгъо бюджет учреждениеу «Автомобиль гъогухэмкэ Гъэорышланлэу «Адыгэяавтодорым» итдел иэксперт;
- 5) **Хыт Рэмэзан Байзэт ыкъом** — пшъэдэкъыжэу ыхырэмкэ гъунэпкээ пъэнэфагъэ зилэ обществэу «Тэуцожь гъогуш-гъэцэлжэжээкло участкэм» ирабоч;
- 6) **Щамсэдин Нээфсэт Азмэт ыпхъум** — пшъэдэкъыжэу ыхырэмкэ гъунэпкээ пъэнэфагъэ зилэ обществэу «Псэольш-монтаж Гъэорышланлэу N 2-м» ибух-галтер шъхъаэ.

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу Къумпыйл Мурат
къ. Мыекъуапэ,
чъэпьюгъум и 10, 2022-рэ ильэс
N 248

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэ иунашъу

Рэзэнныгъэ тхыль афэгъэшьошэгъэным ехыллагъ

Физическэ культурэмрэ спортымрэ альянсыкъокэ гъэхъагъэхэр зэрялехэм фэшл рэзэнныгъэ тхыль афэгъэшьошэгъэнэу:

- 1) **Неловкина Нинель Николай ыпхъум** — Адыгэ Республикэм икъэралыгъо бюджет учреждениеу «Адыгэ республике стадионым» ибухгалтер шъхъаэ;
- 2) **Оробцов Роман Сергей ыкъом** — Адыгэ Республикэм икъэралыгъо бюджет учреждениеу «Дзюдомкэ Олимпиадэхэм ахэлжээштхэр зыщагъэхъазырыре спорт еджаплэу Я. К. Коблын ыцэ зыхырэм» итренер шъхъаэ;
- 3) **Раджабова Ольга Сергей ыпхъум** — Адыгэ Республикэм икъэралыгъо бюджет учреждениеу «Олимпиадэхэм ахэлжээштхэр зыщагъэхъазырыре спорт еджаплэу N 1-м» ипащэ игуадээ;
- 4) **Шхъабэ Сайд Анзаур ыкъом** — Адыгэ Республикэм икъэралыгъо бюджет учреждениеу «Адыгэ республике стадионым» ипащэ игуадээ.

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу Къумпыйл Мурат
къ. Мыекъуапэ,
чъэпьюгъум и 12, 2022-рэ ильэс
N 253

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъу

Социальнэ лъэныкъомкэ къэралыгъо фэло-фашлэхэм язэшлэхын епхыгъэ социальнэ сертификатыр зэрэгээпсыгъээхъаэ

Федеральнэ законэу «Социальне лъэныкъомкэ къэралыгъо (муниципальнэ) фэло-фашлэхэм афызэшлэхыгъэнхэмкэ къэралыгъо (муниципальнэ) социальнэ за-казым ехыллагъ» зыфилоу N 189-р зытэу 2020-рэ ильэсм бэдзэогъум и 13-м къыдэкъигъэм ия 20-рэ статья ия 1-рэ Iахъ, Урысые Федерацием и Правительствэ иунашью N 2579-р зытэу 2020-рэ ильэсм чъэпьюгъум и 7-м аштагъэм атэ-тээпсыхъаэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет унашъо ешы:

- 1) Социальне лъэныкъомкэ къэралыгъо фэло-фашлэхэм язэшлэхын епхыгъэ социальнэ сертификатыр зэрэгээпсыгъэшт шыкълэр гуадзэм диштэу ухэсигъэнэу.
- 2) Официальнэ къызыхаутыре мафэм щуублагъэу мы унашъом къуачэ илэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэ ипшъэрилхэр зыгъэцакъ
КЭРЭШЭ Анзаур
къ. Мыекъуапэ,
шышхъэум и 31-рэ, 2022-рэ ильэс
N 217

Самбо

Дышъэр къытфагъэшІэты

Дунаим иныбжыкіхэм самбэмкіэ язэнекъоку Армением икъалэу Ереван щыкыуагь. Къэралыгъо 23-рэ ащ хэлэжьагь.

Урысыем ихэшыпыкыгъэ командхэм ахэтхуя Адыгэ Республикаем спорт еджаплехэм аща-гъесарьгъэр зэлукігъухэм чанэу ахэлжьагъэх, дышъэр медальхэр къахыгъях.

Ильэс 16 – 18 зыныбжхэм язэнекъоку Лъэустэнхъабэл щыщуя Екатерина Соловьевар щыбэнагь. Килограмм 80-м нахыбы къэзыщчыхэрэм янекъоку, аэрэ чыпіэр къыдихыгь. Монголием щыщ пшъашъэм ято-

нэрэ чыпіэр фагъэшъошагь. Грецием ыкы Казахстан ябенаклохэм ящэнэрэ чыпіхэр ахыгъях.

Ильэс 14 – 16 зыныбжхэм клаххэм язелукігъухэм Адыгэ-къале щаптугъэ Хъатхъохуя Рустам илэпэлэсэнгъэ ашиуплэх-күгь. Килограмм 64-м нэс къэзыщчыхэрэм нарт шаор атэ-къягь. Кіеух бэнэхъур Казахстан щыщ батырым къышуихыгь.

— Хъатхъохуя Рустам икі-

лэцыкігъом къыщегъэжьагъэу спортым пыль. Адыгэ Республикаем изаслуженнэ тренерэу Шъэумэн Байзэт ипащэу самбэм зыфигъесагь. Аужырэ уаххтэм Лабинскэ рагъэблэгъагъэу илэпэлэсэнгъэ хегъахъо, — къытиуагь Адыгэ Республикаем самбэмкіэ спорт еджаплэ ипащэу, спортымкіэ дунэе класс зий мастерэу Делэкъо Адамэ. — Екатерина Соловьевар Адыгэ къэралыгъо университэтом

физкультурэмрэ дзюдомрэкіэ и Институт щеджэ, тренеры Нэнэхъ Байзэт.

Тибэнаклохэм, тренерхэм дунэе зэнекъокум гъэхъагъэу щашыгъэр къэралыгъо гъэпсыкіэ илэу Адыгеир зыпсэурэр илэеси 100 зэрэхъурэм фагъехьы.

Адыгеир дунэе спортым лъагэу щызылэтихэрэм тигъэзетеджхэм ацэкіэ тафэгушо, ямедальхэм ахгъэхъонэу афэтэо.

Гандбол. Суперлига

«Феникс» зегъэпытэ

«Феникс» Китай – «АГУ-Адыиф» Мыекуапэ – 31:28 (16:15).

Чыэрпьюгъум и 14-м Москва щызэлукіагъэх.

«Адыиф»: къэлэпчъэутхэр: Якупова, Баскакова; ешлаклохэр: Краснокутская – 3, Никулина – 1, Кириллова – 7, Къэбж – 2, Күцевалова – 9, Казиханова – 5, Краснова – 1, Морозова, Мещерякова, Голунова, Колодяжная, Сиднина.

«Феникс» Китай къыхэшчыгъэхэр: Линь – 7, Тянь – 6, Ли – 5.

Китайм икомандэ аэрэу Урысыем исуперлигэ щешшэ. Пчагъэр зэрэлжыгъуатэштыгъэр: 4:3, 12:9, 14:11. А. Күцеваловам я 29-рэ тақыкыям «Феникс» икъэлапчъе Ыгугаор дедээ – 16:14. Я 43-рэ тақыкыям Д. Казихановам гүгъэу тиэм хегъахъо, къэлапчъэм дахэу Ыгугаор дидзагь – 23:22-рэ. «Адыифыр» егууцхьгэми, «Феникс» къыдэхъуущтыгъэр нахынагагь. Т. Кирилловам хагъэм Ыгугаор ридзи пчагъэр 30:27-рэ зэхъум «Адыифым»

икірькіэу тигъэгүгъагь, ау «Феникс» теклоныгъэм нахь фэхъа-зырэу кіеухым ешлагь.

— Китайм ихэшыпыкыгъэз команда хэт ешлекүйтэл зэлукігъур зыщицэшт мадэм «Феникс» аштагъ, ахэр ялэпэлэс-нэхъэлэх элэшэу къаҳэшчыгъэх, гъогогу 11 тикъэлапчъе Ыгугаор къыдадзагь. Кирилловар, Күцеваловар, Казихановар, нэмыкіхэрэ дэгъоу ешлагъэх, — къытиуагь «Адыифым» итренер шхъялэу Александр Реввэ.

Зэнекъокъухэр

«Астраханочка» – «Луч» – 38:22, ЦСКА – «Кубань» – 36:23, «Астраханочка» – «Звезда» – 31:32, «Динамо» – «Луч» – 28:21. Чыэрпьюгъум и 16-м «Адыифыр» ЦСКА-м Москва щылуклагь. Пчагъэр 36:21-у ЦСКА-м теклоныгъэр къыдихыгь.

Футбол. Ятлонэрэ купыр

Ямурадхэр зэфэдэхэп

«Черноморец» Новороссийск – «Экъошныгъ» Мыекуапэ – 6:1 (2:0).

Чыэрпьюгъум и 15-м Новороссийскэ щызэлукіагъэх.

«Экъошныгъ»: Хъачыр, Кириленко, Т. Хъяуакло (Телепов, 68), Гусенгаджиев, Лысенко, Къонэ, Крылов (Байрамян, 69), Макоев (Хъасанекуя, 90), Орзей, Пеку, Йашэ.

«Экъошныгъэм» къыхэшчыгъэр: Къонэ, 51 – пенальти.

Новороссийскэ икомандэ Урысыем футбольмкіэ иапэрэ купхэханеу зегъэхъазыры. «Экъошныгъэм» ащ фэдэе пшъэрэиль джыре уаххтэ илэп. «Черноморец» итренер шхъялэу Константин Зыряновыр бэмшэу агъэнэфагь. «Зенит» Санкт-Петербург гар нахыпекіэ щешштагь, тренерэу Ыоф ышэштагь.

Мыекуапэрэ Новороссийскэрэ якомандхэм ямурадхэр зэфэдэхэп, яешлаки зэтекы. Ятлонэрэ купым аэрэ чыпіэр къыщидихынмкіэ «Черноморец» амалышухэр зэрилхэр зэлукігъум къыщигъэлэгъуагь.

ЕШЛЭГҮХЭР

Чыэрпьюгъум и 14 – 15-м ятлонэрэ купым хэт футбол коман-

дэхэм язелукігъухэр зэраухыгъэхэр зэтэгапшэх.

«Ессентуки» – «Ротор» – 0:6, «Динамо» – «Алания-2» – 2:2, «Мэшыкъу» – «Легион» – 1:5, «Чайка» – «Биолог» – 1:0, СКА – «Кубань Холдинг» – 0:1, «Форте» – «Спартак» – 2:2.

ХЭТ ТЫДЭ ЩЫА?

1. «Чайка» – 30

2. «Черноморец» – 30

3. «Ротор» – 27

4. «Биолог» – 24

5. «Кубань Х» – 24

6. «Форте» – 20

7. «Спартак» – 19

8. СКА – 17

9. «Мэшыкъу» – 13

10. «Экъошныгъ» – 12

11. «Динамо» – 12

12. «Легион» – 9

13. «Алания-2» – 7

14. «Ессентуки» – 5.

Я 14-рэ зэлүүкігъухэр

21.10.

«Кубань Х» – «Ессентуки»

21.10.

«Биолог» – «Форте»

«Легион» – «Динамо»

«Экъошныгъ» – СКА

«Ротор» – «Спартак»

«Алания-2» – «Чайка»

«Черноморец» – «Мэшыкъу».

Зэхэзыагъэр
ыкы къыдэзы-
гъэкыэр:

АР-м лъэпкъ Йоххэм-
кіэ, Іёкыб къэралхэм
ащылсэурэ тильэпкъэ-
гъухэм адьриялз зэлхы-
ныгъэхмкіэ ыкы
къэбар жууѓем
иамалхэмкіэ и Комитет

Адресыр:
385000
къ. Мыекуапэ,
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэ-
шыэр:

385000,
къ. Мыекуапэ,
ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79

Редакцием авторхэм
къаихырэр А4-кіэ
заджэхэрэ тхыапхэу
зипчыагъэкі 5-м
емыхъухэрэр ары.
Сатырхэм азыагы I, 5-
рэ дэлхээ, шрифтыр
I2-м нахь цыкынэу
щытэп. Мы шапхъэ-
хэм адимыштэрэ
тхыгъэхэр редакцием
зэлгээжкөлжых.

E-mail: adyvoice@
mail.ru

Зыщаушыхъатыгъэр:
УФ-м хуутын Йоххэмкіэ,
телерадиокъэтын-
хэмкіэ ыкы зэлти-
Іёсикызмалхэмкіэ
и Министерствэ
и Темир-Кавказ
Чыпэ гъэоры-
шланг, зэраушыхъатыгъэ
номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщаушыхъатыгъэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Зэкімкіи
пчагъэр

4656

Индексхэр

П 4326

П 3816

Зак. 1835

Хэутынм узчи-
кэлхэнэу щыт уаххтэр

Сыххатыр

18.00

Зыщыкэлхэхъэх
уаххтэр

Сыххатыр

18.00

Редактор шхъялэр
Дэрбэ Т.И.

Редактор
шхъялэм игуадзэр
Мэшлэкъо С. А.

Пшъэдэгъыж
зыхырэ секретарыр

ЖакІэмикъо
А. З.